

Hoito- ja hoivapalvelut	Sisältö	Laatu	Saavutettavuus / Saatavuus	Yhdyntä- / integraatiomääritykset	Palvelun myöntämiskriteerit	Kriteerit täyttävien määrä	Palvelutarpeen arviointi / arvioinnin tekijätaho	Palvelun myöntäminen / päättäjätaho	Asiakasmaksut	Kustannus maakunnalle	Julkisen vallan käyttö (rasti ja selitys)	Liikelaitos	Pääasiallinen tuottaja/tuotantotapa	Asiakaseteli	Sote-keskus
Asiakas- ja palveluohjaus Asiakasohjaus, neuvonta ja päätöksenteko	Asiakas- ja palveluohjauksessa keskeistä on ns. yhden luokun periaate. Asiakkaan ei tarvitse itse tietää, mitä ja mistä palvelua haetaan, vaan yksi yhteydenotto riittää asiakkaan tilanteen selvittämiseen, asiakasta neuvotaan omaehtoisiin ratkaisuihin mm. järjestötoiminnan piiriin (vertaisryhmät, omaishoitajat tukiryhmät ym.) sekä tuetaan erilaisten tukien hakemisessa. Keskitetyt asiakas- ja palveluohjauksen tehtävien on ohjattava tukien ja palveluiden hakemista ja koordinoida ja suojittaa palveluiden kohdentumista asiakkaiden arvioidun palvelutarpeen mukaan. Keskitetyt asiakas- ja palveluohjauksen tavoitteena on tehdä läpinäkyväksi a) ne järjestöjen toimintot, kuntien muiden sektorien tuottamat palvelut ja myönteiset tuet, sosiaali- ja terveydenhuollon tuet ja palvelut, jotka ovat alueella saatavissa, b) kriteerit, joilla julkista sosiaali- ja terveydenhuollon palvelua voidaan myöntää sekä c) varmistaa ja seurata myönnetyn palvelun toteutumista.	Asiakas- ja palveluohjaus järjestetään seuraavien periaatteiden mukaisesti – matala kynny - yksi kottakäsi käynnistä prosessin – asiointien helpottaminen yhteistyönä, sähköpostitse, käynnillä – laaja tuki ja palvelujen tuottajaverkosto, jota tieto sähköisesti kaikkien saatavilla – sähköisen asiointin mahdollisuus – palvelut tuetaan pääosin läheisi asiakaita. Keskitetyt palveluohjauksen toiminta tuetaan ja seurataan yhteisillä tunnustavilla ja indikaattoreilla, jotka kuvaavat hotprosessia, tiedonkulua, ja tuovat näkyväksi palveluohjauksen tuomat päätökset ja myös niiden vertailtavuutta ja kustannuksia. Asiakas- ja postitiedon saatavuus ja toiminnanohjauksijärjestelmät ovat palveluohjauksessa keskeisiä menetelmiä. Palvelutarve arvioidaan luotettavasti ja monipuolisia menetelmiä käyttäen. Käytettävistä mittareista kukoistava kotihoito hanke antaa suositusten.	Sähkönen asiointi (yhteydenottoyhteyttä, lomakkeet) 24/7/365, vastaus sähköiseen yhteydenottoon seuraavan arkipäivän aikana. Yhteysensiointi asiakasohjauksen puhelimitse virka-aikana samana päivänä. Yhteydenottoon perusteella asiakkaan tilanne ja palvelutarve selvitetään kirjallisissa tapauksissa välittömästi ja kirjallisissa tilanteissa palvelutarpeen selvittämisen aloitetaan 7 vrk:n sisällä yhteydenotosta ja toteutus pääasiainoiti kotoisena.	Palveluohjauksella reaaliaikaiset tiedot asiakkaan palvelusta ja palveluntuottajista (asiakassuunnitelma). Palveluntuottajilla ja palveluohjauksella toimivat keskinäiset viestintäkanavat/välitiet sekä raportointikäytännöt. Palveluohjauksella reaaliaikaiset tiedot kaikista maakunnan palvelusta ja palveluntuottajista, myös niistä palveluista, jotka eivät ole varsinaisia sosiaali- ja terveyspalveluja, mutta jotka tukevat asiakkaan sujuvaa ja turvallista arkea ja luottamuksen kotona pärjäämiseen. Asiakas tulee osata neuvota ja ohjata esim. keuhkautauksien hakeemisessa, asunon kysymysten ratkaisemisessa, toimeentulon edellytysten parantamisessa tai osallisuuden mahdollisuuksista.	Palvelun myöntämisen kriteereinä Huoli omasta tai läheisensä pärjäämisestä; palvelun voi hakeutua omasta tai omaisten aloitteesta, sosiaali- tai terveydenhuollon ammattihenkilöstön, naapurien tai viranomaisen estyksestä. * Maakunnan liikelaitoksen tuottamavastuulla olevissa palveluissa asiakas voi hakeutua palvelutarpeen arvioinnista vastaavaan liikelaitoksen toimipisteeseen ilman sosiaali- ja terveyskeskusten tai suunhoidon yksikön antamaa ohjausta. Jos suoran valinnan palvelun tuottaja arvioi, että asiakkaalla on tarve maakunnan liikelaitoksen tuottamavastuulla olevaan palveluun, palvelun tuottajan on ohjattava asiakas palvelutarpeen arvioinnista vastaavaan maakunnan liikelaitokseen.	3000	Sote-keskus ja suunhoidon yksiköt arvioivat asiakkaan palvelutarpeen tuottamissa palveluissa Suoran valinnan palvelun tuottajan on luotettava asiakassuunnitelma osiokkaille onnettomista suoran valinnan palvelusta. Maakunnan liikelaitos vastaa asiakkaan palvelutarpeen kokonaanarvioinnista ja palvelun tuottamista myös suoran valinnan palvelujen osalta, kun asiakas saa liikelaitoksen tuottamavastuulla olevia palveluja tai se on muutoin asiakkaan palvelutarve huomioon ottaen perusteltua. Maakunnan liikelaitos tekee tuottamavastuullaan olevista sosiaalipalveluista sosiaalihuoltolain 45 §:ssä tarkoitettua päätöksen.	Maakunnan liikelaitos vastaa asiakkaan palvelutarpeen kokonaanarvioinnista ja asiakassuunnitelman laadinnasta myös suoran valinnan palvelujen osalta, kun asiakas saa liikelaitoksen tuottamavastuulla olevia palveluja tai se on muutoin asiakkaan palvelutarve huomioon ottaen perusteltua. Maakunnan liikelaitos tekee tuottamavastuullaan olevista sosiaalipalveluista sosiaalihuoltolain 45 §:ssä tarkoitettua päätöksen.	Neuvonta ja palveluohjaus sekä palvelutarpeen arvioinnit ja asiakassuunnitelman tek/päivittäminen ovat asiakkaille maksuttomia.		x palvelutarpeen selvittäminen				
Kotihoidon kuntouttava arviointijakso	Kuntouttava arviointijakso kaikille uusille säännöllisen kotihoidon asiakkaiksi hakeutuville. Asiakkaan ja hänen lähipiiristönä lähtökohdan ja tavoitteen tunnistamisen käytetään luotettavissa mittaus- ja arviointimenetelmissä. Jos asiakkaan kotona pärjääminen on heikentynyt, toimintakykyä tuetaan aktiivisen kuntoutuksen keinoin. Jakson aikana arvioidaan asiakkaan toimintakykyä ja kuntoutumisen mahdollisuudet ja niihin perustuvat palvelutarpeet. Kuntouttavan arviointijakson tavoitteena on lisätä asiakkaan terveyttä, hyvinvointia, toimintakykyä, itsenäistä suoriutumista ja osallisuutta sekä ennaltaehkäistä raskaampaa palvelutarvetta. Kuntouttava arviointijakso on edellytys säännöllisen kotihoidon myöntämiselle. Kuntouttavan arviointijakson aikana asiakas saa arjen avun ja tuen valitsemallaan kotihoidon tuottajalta. Arviointijakson konsultatiivinen tuki, tavoitteen asettelu ja arvioinnin tekee maakunnan liikelaitoksen asiakasohjauksen arvioijat.	Kuntouttavan arviointijakson pituus on noin neljä viikkoa. Kuntouttavan arviointijakson aikana asiakkaan kokonaisvaltaista kuntoutumista ja kotona pärjäämistä tuetaan ja hänelle järjestetään tarpeenmukainen hoito ja palvelut. Kuntouttavalla arviointijaksolla jokainen kotikäynti on asiakkaan toimintakykyä arvioiva ja omatoimisuutta tukeva. Työntekijät työskentelevät kuntouttavalla työtoiveilla ja heillä on taito osallistaa asiakas ja hänen läheisensä tavoitteen asetteluun ja niiden seurantaan. Kuntouttavan arviointijakson lähtökohdana on asiakkaan arjen voimavarat ja niiden täydentäminen erilaisin keinoin, jakson aikana varmistetaan riittävä ja moniammatillinen ja monialainen kuntoutus.	Kuntouttava arviointijakso toteutetaan niin, että jakson jälkeen keskimäärin puolet asiakkaista selviytyvät kotona ilman maksuaan järjestämiä kotihoidon palveluja. Kuntouttavan arviointijakson prosessia kehitetään kukoistava kotihoito hankkeessa.	Palvelutarpeen selvittäminen aloitetaan tapauksen kirjeilytyydestä riippuen joko välittömästi tai viim. 7 vrk:n kuluessa yhteydenotosta. Palvelutarpeen selvittäminen tehdään ensisijaisesti kerralla pääasiainoiti kotoisena asiakkaan kanssa pääasiainoiti asiakkaan kotona. Palvelun piirissä olevan asiakkaan (palveluohjauksella jo tiedot asiakkaasta) arviointi voidaan tehdä kirjittelin tietojen, puhelin/videoneuvotteluiden pohjalta.	Palvelun myöntämisen kriteereinä on asiakkaan itsenäisyys ja sosiaali- tai terveydenhuollon ammattihenkilöstön, naapurien tai viranomaisen huoli pärjäämisestä. Maakunnan liikelaitoksen tuottamavastuulla olevissa palveluissa asiakas voi hakeutua palvelutarpeen arvioinnista vastaavaan liikelaitoksen toimipisteeseen ilman sosiaali- ja terveyskeskusten tai suunhoidon yksikön antamaa ohjausta. Jos suoran valinnan palvelun tuottaja arvioi, että asiakkaalla on tarve maakunnan liikelaitoksen tuottamavastuulla olevaan palveluun, palvelun tuottajan on ohjattava asiakas palvelutarpeen arvioinnista vastaavaan maakunnan liikelaitokseen.	500	Maakunnan liikelaitoksen palveluohjauksikkö	Maakunnan liikelaitoksen palveluohjauksikkö			x palvelutarpeen selvittäminen				
Palvelutarpeen selvittäminen	Vanhuspäivelläin 159:ssä on säädetty ikäkkäiden palvelutarpeen selvittämisestä. Sosiaalihuoltolain palvelutarpeen arvioinnista säädetään sosiaalihuoltolain 36 §:ssä ja hoidon tarpeen arvioinnista säädetään terveydenhuoltolaissa. Ikäkkään henkilön sosiaali- ja terveydenhuollon sekä muiden hänen hyvinvointiaan, terveyttään, toimintakykyään ja itsenäistä suoriutumista tukevien palvelujen tarve selvitetään kokonaisvaltaisesti yhdessä ikäkkään henkilön ja tarvittaessa hänen omaisensa, läheisensä tai hänelle määrätyn edunvalvojan kanssa. Palvelutarpeen arvioinnissa selvitetään, mitkä onniasiat pesty suoritettavaksi käyttäen. (Vanhuspäivelläin 159:ssä on toimitusasiasta sosiaali- ja toimintaympäristönsä, ja missä asioissa hän tarvitsee tukea ja apua. Selvittämisessä otetaan huomioon asiakkaan fyysinen, psyykinen, sosiaalinen ja kognitiivinen toimintakyky sekä hänen ympäristönsä esteettömyyteen, turvallisuuteen ja lähipalvelujensa saatavuuteen liittyvät tekijät.	Toimintakyvyn ja palvelutarpeiden selvittäminen toteutetaan yhdessä asiakkaan, tarvittaessa omaisen/läheisen tai hänen hoitoon osallistuvien henkilöiden kanssa, monipuolisesti ja luotettavasti yhteistyönä käyttäen, asiakkaan itsenäisyyttä kunnioittaen huomioiden asiakkaan mielipide, toiveet ja yksilölliset tarpeensa. Palvelutarpeiden selvittämisestä vastaa työntekijä, jolla on laaja-alaisia asiantuntemusta sekä tarkoituksenmukainen sosiaalihuollon ammattihenkilöstö (817/2015) tai terveydenhuollon ammattihenkilöstö annettun lain (559/1994) 2 §:ssä tarkoitettu kelpoisuus. Työntekijällä tulee olla myös hyvä paikallistuntemus Palvelutarve arvioidaan luotettavasti ja monipuolisesti luotettavissa mittaus- ja arviointimenetelmissä. (Vanhuspäivelläin 159:ssä on toimitusasiasta sosiaali- ja toimintaympäristönsä, ja missä asioissa hän tarvitsee tukea ja apua. Selvittämisessä otetaan huomioon asiakkaan fyysinen, psyykinen, sosiaalinen ja kognitiivinen toimintakyky sekä hänen ympäristönsä esteettömyyteen, turvallisuuteen ja lähipalvelujensa saatavuuteen liittyvät tekijät.	Palvelutarpeen selvittäminen aloitetaan tapauksen kirjeilytyydestä riippuen joko välittömästi tai viim. 7 vrk:n kuluessa yhteydenotosta. Palvelutarpeen selvittäminen tehdään ensisijaisesti kerralla pääasiainoiti kotoisena asiakkaan kanssa pääasiainoiti asiakkaan kotona. Palvelun piirissä olevan asiakkaan (palveluohjauksella jo tiedot asiakkaasta) arviointi voidaan tehdä kirjittelin tietojen, puhelin/videoneuvotteluiden pohjalta.	Palvelun myöntämisen kriteereinä on asiakkaan itsenäisyys ja sosiaali- tai terveydenhuollon ammattihenkilöstön, naapurien tai viranomaisen huoli pärjäämisestä. Maakunnan liikelaitoksen tuottamavastuulla olevissa palveluissa asiakas voi hakeutua palvelutarpeen arvioinnista vastaavaan liikelaitoksen toimipisteeseen ilman sosiaali- ja terveyskeskusten tai suunhoidon yksikön antamaa ohjausta. Jos suoran valinnan palvelun tuottaja arvioi, että asiakkaalla on tarve maakunnan liikelaitoksen tuottamavastuulla olevaan palveluun, palvelun tuottajan on ohjattava asiakas palvelutarpeen arvioinnista vastaavaan maakunnan liikelaitokseen.	Palvelun myöntämisen kriteereinä on asiakkaan itsenäisyys ja sosiaali- tai terveydenhuollon ammattihenkilöstön, naapurien tai viranomaisen huoli pärjäämisestä. Maakunnan liikelaitoksen tuottamavastuulla olevissa palveluissa asiakas voi hakeutua palvelutarpeen arvioinnista vastaavaan liikelaitoksen toimipisteeseen ilman sosiaali- ja terveyskeskusten tai suunhoidon yksikön antamaa ohjausta. Jos suoran valinnan palvelun tuottaja arvioi, että asiakkaalla on tarve maakunnan liikelaitoksen tuottamavastuulla olevaan palveluun, palvelun tuottajan on ohjattava asiakas palvelutarpeen arvioinnista vastaavaan maakunnan liikelaitokseen.		Sote-keskus ja suoran valinnan suunhoidon yksiköt arvioivat palvelutarpeen suoran valinnan palvelujen osalta. Maakunnan liikelaitoksen palveluohjauksikkö arvioi maakunnan palvelujen tarpeen sekä asiakkaan pitkäaikaisesti tai säännöllisesti tarvittavat palvelut. Maakunnan liikelaitoksen palveluohjauksikkö tekee tarvittaessa yhteistyötä asiakkaan valitsemallaan sote-keskuksen tai suunhoidon yksikön kanssa.	Maakunnan liikelaitoksen palveluohjauksikkö	Neuvonta ja palveluohjaus sekä palvelutarpeen arvioinnit ja asiakassuunnitelman tek/päivittäminen ovat asiakkaille maksuttomia.		x palvelutarpeen arviointi				
Asiakassuunnitelman teko ja ylläpito	Asiakkaalle laaditaan palvelutarpeen arvioinnin perusteella tarvittavissa asiakassuunnitelma. Asiakassuunnitelmissa on kaikki asiakkaan sosiaali- ja terveyspalvelut tuottamavastuusta riippumatta. Maakunnan liikelaitos, sosiaali- ja terveyskeskus ja suun hoidon yksiköt ovat kukin omalla osallaan vastassa suunnitelman laatimisesta. Maakunnan liikelaitos vastaa siitä, että asiakassuunnitelma muodostaa asiakkaan palvelutarpeen kannalta tarkoituksenmukaisen kokonaisuuden. Rakki tämän lain mukainen palvelujen tuottajat ovat velvollisia noudattamaan asiakassuunnitelmaa. Asiakassuunnitelma on tarkistettava, jos henkilöön palvelutarpeissa tai olosuhteissa tapahtuu muutoksia sekä muutoin (Vanhuspäivelläin)	Suunnitelma tukee asiakkaan hyvinvointia, terveyttä, toimintakykyä, itsenäistä suoriutumista sekä turvaa asiakkaan tarvitsemien hoidon. Asiakassuunnitelma perustuu palvelutarpeen arvioinnin. Suunnitelman laadintaan osallistuu asiakas ja/tai hänen omaisensa/läheisensä sekä tarvittaessa muut asiakkaan hoitoon osallistuvat tahot. Asiakassuunnitelman kirjataan asiakkaan oma tavoite, yhteisesti sovitut keinot ja toimenpiteet tavoitteen toteuttamiseksi, palvelut ja niihin liittyvät ym:n- yms. ajankohdat sekä keskeiset palvelutegraatioon liittyvät asiat. Suunnitelma päivitetään aina palvelutarpeen muuttuessa ja se tarkistetaan vähintään (palveluntuottajan toimesta) kukauden (1 kk) välein. Palveluohjaus tarkistaa suunnitelman ohjeaan 6 kk:n välein ja aina asiakkaan palvelutarpeen muuttuessa.	Asiakassuunnitelma laaditaan palvelutarpeen arvioinnin yhteydessä tai viimeistään 7 vrk:n kuluessa palvelutarpeen arvioinnin valmistumisesta. Palvelutarpeen arviointi tehdään asiakkaan kotona tai asiakkaan valitsemassa liikelaitoksen toimipisteessä. Yhteistyöllä on mahdollistettava se, että arvioitaessa palvelutarvetta ja palveluohjausta asiakkaan palvelutarpeen arvioinnin yhteydessä tai viimeistään 7 vrk:n kuluessa palvelutarpeen arvioinnin valmistumisesta. Päätökset toimitetaan asiakkaille postitse tai sähköisesti.	Maakunnan liikelaitoksen on oltava palvelutarpeen arvioinnissa ja asiakassuunnitelmaa laatiessaan yhteistyössä suoran valinnan palveluntuottajan ja muiden asiakkaan palveluja toteuttavien palvelun tuottajien kanssa. Yhteistyöllä on mahdollistettava se, että arvioitaessa palvelutarvetta ja palveluohjausta asiakkaan palvelutarpeen arvioinnin yhteydessä tai viimeistään 7 vrk:n kuluessa palvelutarpeen arvioinnin valmistumisesta. Päätökset toimitetaan asiakkaille postitse tai sähköisesti.	Asiakas- / palvelusuunnitelma laaditaan, kun asiakasohjauksen ja palvelutarpeen arvioinnin perusteella asiakkaalla on tarve säännöllisiin palveluihin. Suoran valinnan palvelun tuottajan on laadittava asiakassuunnitelma asiakkaalle annettavista suoran valinnan palveluista siten kuin siitä erikseen säädetään (laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista §7) Maakunnan liikelaitos vastaa asiakkaan palvelutarpeen kokonaanarvioinnista ja asiakassuunnitelman laadinnasta myös suoran valinnan palvelujen osalta, kun asiakas saa liikelaitoksen tuottamavastuulla olevia palveluja tai se on muutoin asiakkaan palvelutarve huomioon ottaen perusteltua. Maakunnan liikelaitos voi arvioida asiakkaan palvelutarpeen ja laatia asiakassuunnitelman myös suoran valinnan palvelujen osalta, jos se on asiakkaan palvelutarve huomioon ottaen perusteltua. Maakunnan liikelaitoksen tekemä palvelutarpeen arviointi ja asiakassuunnitelma sivat sote-keskuksista ja suunhoidon yksiköistä. Niiden on toteutettava asiakkaan palvelut maakunnan liikelaitoksen tekemän palvelutarpeen arvioinnin ja asiakassuunnitelman mukaisesti.	6000	Maakunnan liikelaitoksen palveluohjauksikkö	Maakunnan liikelaitoksen palveluohjauksikkö	Asiakassuunnitelman laatiminen ja tarkistaminen ovat asiakkaille maksuttomia						
Palvelu- ja maksupäätös	Palvelupäätöksessä määritellään asiakkaalle myönnetty palvelut. Maksupäätöksessä määritellään asiakkaalta perittävät maksut .	Päätökset tehdään kirjallisena. Myös kielteinen päätös tehdään kirjallisena. Päätökset laaditaan ymmärrettävällä kielellä. Päätöksessä on perustelut ja päätöksenteon nimi sekä muutoksenhakuohjeet. Maksupäätöksessä on eritelty palvelun kokonaiskustannus sekä asiakkaan maksuosuus ja asiakasmaksun määräytymisperusteet. Palvelu- ja maksusuunnitelmat päivitetään asiakassuunnitelman muutosten yhteydessä.	Palvelu- ja maksupäätökset tehdään palvelutarpeen arvioinnin yhteydessä tai viimeistään 7 vrk:n kuluessa palvelutarpeen arvioinnin valmistumisesta. Päätökset toimitetaan asiakkaille postitse tai sähköisesti.	Asiakasmaksupäätöksessä huomioidaan sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksualan ja asetuksen säädot sekä asiakasmaksujen määräytymisperusteista, enimmäismäärät ja samanaikaisesti käytettävien palvelujen asiakasmaksujen yhteensovittaminen; maakuntavaltuusto päättää asiakasmaksut, joita ei määritellä asiakasmaksuissa	Viranhaltijapäätös laaditaan jokaiselle säännöllisen palvelun piiriin siirtyneelle.	8000	Suoran valinnan palveluista sote-keskus tai suun hoidon yksiköt; maakunnan liikelaitoksen vastuulla olevista palveluista				x palvelupäätös, mahdollisesti asiakasmaksun määrään liittyvä harkinta				
Kotilutuksiin ja hoivapalvelujen muutoksin liittyvä ohjaus	Kuten kohdassa palvelutarpeen selvittäminen. Ohjataan asiakasta ja omaisia kotilutuksiin tai hoitopaikan vaihtokseen liittyvissä asioissa. Kerrotaan tulevista muutoksista, aikatauluista ja vaikutuksista asiakasmaksuihin. Annetaan asiakkaalle uuden palveluun liittyvää materiaalia tutustuttavaksi. Palvelutarpeen selvittäminen ja asiakassuunnitelma kelen edellä.	Kuten kohdassa palvelutarpeen selvittäminen	Kuten kohdassa palvelutarpeen selvittäminen	Kuten kohdassa palvelutarpeen selvittäminen	Asiakkaan muuttunut palvelutarve		Kuten kohdassa palvelutarpeen selvittäminen	Kuten kohdassa palvelutarpeen selvittäminen	Maksuton		x palvelutarpeen arviointi				
Sosiaaliohjaus	Sosiaalihuoltolain 16 §:n mukaisella sosiaaliohjauksella tarkoitetaan yksilöiden, perheiden ja yhteisöjen neuvontaa, ohjausta ja tukea palvelujen käytössä sekä yhteistyötä eri tahojen välillä yhteistyössä. Palvelun tavoitteena on yksilöiden ja perheiden hyvinvoinnin ja osallisuuden edistämisen vahvistamalla elämänhallintaa ja toimintakykyä. Sosiaaliohjaus on palvelutarpeiden selvittävä palveluiden hakeamisesta avustamista, arjen pulmien ylläpitämisestä; sosiaaliohjaus ei ole hototyötä, lääkinnällisiä toimenpiteitä eikä kuntoutusta. Sosiaaliohjaajan / sosiaaliohjaajan antamaa palveluohjausta ja neuvontaa mm. maksu- ja etuusasioissa. Kriittisissä tilanteissa ja erityistä tukea tarvitsevat asiakkaat ja asiakastilanteet mm. kahvinkokoukset.	Sosiaaliohjauksessa olennaista on tunnistaa asiakkaan elämäntilanne ja hänen voimavarojensa ja toimintamahdollisuksiensa osa-alueet sekä tuki ja motiivointi itsenäiseen suoriutumiseen. Sosiaaliohjaus perustuu hyvään vuorovaikutussuhteeseen ja siihen liittyvissä palveluohjauksessa korostuu sosiaaliturvausasiain ja palvelujärjestelmän hyvä hallinta. Toteutetaan yhdessä asiakkaan ja hänen omaisensa/läheisensä kanssa, asiakkaan kielellä, asiakkaan oma voimavaroja tukien ja vahvistuen. Kuluu kaikille asiakasryhmille, joilla on erityisen tuen tarve tai yksittäinen asiakastilanne.	Suoran valinnan sote-keskuksen tulee tuottaa sosiaaliohjauksen palvelua	Sosiaaliohjaajalla on oltava hyvä kokonaiskäsitys sosiaali- ja terveyspalvelujen kokonaisuudesta, mutta myös sosiaaliturvasta, kuntien palveluista, vaikutus- ja päätöksenteon prosesseista, oikeudellisista ennoista, muista ihmisen sujuvan arjen kokonaisuuteen liittyvistä palveluista ja tuista.	Palvelun myöntämisen kriteereinä Huoli omasta tai läheisensä pärjäämisestä; palvelun voi hakeutua omasta tai omaisten aloitteesta, sosiaali- tai terveydenhuollon ammattihenkilöstön, naapurien tai viranomaisen estyksestä. * Maakunnan liikelaitoksen tuottamavastuulla olevissa palveluissa asiakas voi hakeutua palvelutarpeen arvioinnista vastaavaan liikelaitoksen toimipisteeseen ilman sosiaali- ja terveyskeskusten tai suunhoidon yksikön antamaa ohjausta. Jos suoran valinnan palvelun tuottaja arvioi, että asiakkaalla on tarve maakunnan liikelaitoksen tuottamavastuulla olevaan palveluun, palvelun tuottajan on ohjattava asiakas palvelutarpeen arvioinnista vastaavaan maakunnan liikelaitokseen.		Sote-keskus	Suoran valinnan sote-keskus	Neuvonta ja palveluohjaus sekä palvelutarpeen arvioinnit ja asiakassuunnitelman tek/päivittäminen ovat asiakkaille maksuttomia.						

Hyvinvoinnin ja terveydenedistäminen

Ikäneuvola-toiminta	Ikäneuvolapalveluihin sisältyy matalankynnyksen vastaanottopalveluja, elämäntapaohjausta ja terveystarkastukset 65-vuotiaiden ikäryhmälle. Kohdennettujen terveystarkastusten avulla tunnistetaan varhaisen vaiheen riskitekijät ja vastustetaan / tuetaan ikäilyä huolehtimaan omasta terveydestään annetun ohjeistuksen avulla. Tarvitessa ohjataan riskiryhmiin kuuluvia tarkemman seurannan ja yksilöllisemmän tuen piiriin. Ikäneuvola voidaan toteuttaa myös ryhmätoimintana ja koostaa eri toimien mukaisia ryhmiä esim. IKENÄ tai FINGER mallin mukaisesti. Ikäneuvola toteuttaa myös kohdennetut hyvinvointia edistävät kotikäynnit esim 80 vuotta täyttävälle. Ikäneuvolan tulee tuottaa tietoa väestön tilasta sekä kuntien hyvinvointia ja terveyttä edistävien palvelujen kehittämiseen että sosiaali- ja terveyspalvelujen kokonaisuuden kehittämiseen.	Kohderyhmä 65- vuotta täyttäneet omassa kodissaan asuvat kuntalaiset. Painopisteinä riskiryhmien varhainen tunnistaminen: muistin alenema, korkeiden verenpaineen, ylipainon, verensokerin riskitekijät. Terveystarkastuksesta jää asiakkaalle selkeä kuva omasta terveydentilasta ja omasta vastuusta oman terveyden ylläpitämisessä. Tarvitessa ohjataan kohdennettuihin palveluihin sekä mm. liikuntaa ja elämäntapa ryhmiin. IKENÄ ja FINGER toimintamalleissa sekä HEHKO käynnillä hyödynnetään THL:n kehittämää aineistoa.	Ikäneuvola palvelun tuottaa soite-keskus 65-vuotistarkastukset järjestetään jokaiselle henkilön itsensä halutessa kuukauden kuluessa 65-vuotispäivästä. Hyvinvointia edistävät kotikäynnit tehdään 80 vuotta täyttävälle, joka ei ole säännöllisten palvelujen piirissä. Kaatumistapaturmien ehkäisy ja tavoitteellisen elintapajohduksen ryhmä aloitetaan säännöllisesti ja niihin ohjataan ikäneuvolan vastaanottoa.	Ikäneuvolasta tulee asiakas osata ohjata hänen tarvitsemiin sosiaali- ja terveydenhuollon palveluihin tai maakunnan liikelaitoksen palveluohjauksikseen tarkempaan palvelutarpeen arviointiin, mikäli asiakkaalla ilmenee kotiin annettujen palvelujen tai asumispalvelujen tarvetta ikäneuvolassa tulee olla tieto myös kunnan ikäihmisille tarkoitetuista hyvinvointia edistävästä palvelusta.	Palvelun piiriin hakeutuminen on omaehtoinen; ikäneuvolan terveystarkastukseen tullaan kutsutuksi. Hyvinvointia edistävästä kotikäynnistä viestitään asiakkaalle lihetettävällä kirjeellä.	14000+1500	Ikäneuvola on ns matalan kynnyksen palvelu, johon hakeudutaan omaehtoisesti. Myös sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilö voi ohjata ikäneuvolan ohjaukseen ja arviointiin.	Palvelu on soite-keskuksen tuottamaa					
Muistihoitajatoiminta	Muistihoitajalla tarkoitetaan eteneyen muistisairauksien hoitoon perehtyneitä terveydenhuollon ammattihenkilöitä. Muistihoitaja toimii lääkärin työparina muistisairauksien tunnistamisessa, taudinmäärityksessä, hoidossa, ohjauksessa ja seurauksissa. Muistisairauksen varhainen tunnistaminen ja diagnostiikka; muistitestit; laboratoriotutkimukset; kuvantamiset; geriatrin vastaanotto; ajoterveysten seuranta	Muistihoitajalta vaaditaan muistisairauksien arviointivälineiden hallintaa ja maakunnan palvelujärjestelmän ja muistisairaiden hoitoketjun tuntemista; käytetään käypähoitosuosituksen mukaisia mittaritieto muistisairauksien diagnosoimisiin.	Muistihoitajan vastaanotto on soite-keskuksessa ja muistihoitajan palvelu on soitekeskuksen tuottamaa	Muistisairaahan hoitoketju ja käypähoitosuositus.	Asiakkaat tulevat palveluun itseohjautuvasti kriteereinä muistintilan läheisen arvio muistin alenemisestä; sosiaali- tai terveydenhuollon ammattihenkilön ohjaamana	600	Asiakkaan tai läheisen arvio muistin alenemisestä; sosiaali- tai terveydenhuollon ammattihenkilön ohjaamana	Palvelun tuottaa soite-keskus					
Omaishoidon valmennus	Omaishoitajissa 3 s 8 §:ssä säädetään (maakunnan velvollisuudesta järjestää tarvittaessa omaishoitajalle valmennusta ja koulutusta. Omaishoitajan valmennuksen tavoitteena on tukea omaishoitajaa sekä kehittää omaishoitajaksi ryhtyvän henkilön valmiuksia omaishoitajana toimimisessa. Valmennuksessa voidaan käsitellä esimerkiksi omaishoitajan asemaan ja hyvinvointiin sekä kunnan ja omaishoitajan yhteistyöhön liittyviä kysymyksiä sekä toisaalta avustamisen ja hoivatyön perusteisiin liittyviä kysymyksiä. Velvollisuus järjestää valmennusta koskee omaishoitajien valmennusta, mutta valmennusta voidaan järjestää jo ennen omaishoitotehtävän alkamista	Valmennuksella edistetään hoidon laatuja ja varmistetaan, että omaishoitajat toteuttavat hoitotavoitteita toimintakykyä ylläpitäviä ja edistäviä toimintatapoja. Valmennuksessa voidaan hyödyntää OVET valmennusohjelmaa.	Voidaan toteuttaa osaksi verkko-ohjelmaksi, enintään puolen tunnin ajomäärän kanssa kotoa tai yksilö ohjauksena asiakkaan kotona	Osa omaishoidon tuen kokonaisuutta	Juuille omaishoitajille; Valmennuksen tarve arvioitessa on otettava huomioon myös omaishoitajan ja hoidettavan mieliala.	500	Maakunnan liikelaitoksen palveluohjauksikkö / omais- ja perhehoidon keskus	Maakunnan liikelaitoksen palveluohjauksikkö / omais- ja perhehoidon keskus					
Omaishoitajan hyvinvointi- ja terveystarkastus	Omaishoitajan hyvinvointi- ja terveystarkastuksella tarkoitetaan kliinisillä tutkimuksilla tai muilla tarkoituksenmukaisilla ja tuettavilla menetelmillä suoritetun tarkastuksen ja seurauksien ja toimintakyvyn tarkastusta sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen liittyvää terveydentilan selvittämistä ja neuvontaa. Omaishoitajan hyvinvointi- ja terveystarkastuksen tekee terveydenhuollon ammattihenkilö, joka on perehtynyt omaishoitotoon liittyviin erityiskysymyksiin, kuten terveydenhoitaja.	Hyvinvointi- ja terveystarkastuksessa päähuomio on omaishoitajan jakamisessa, tuen tarpeen tunnistamisessa ja omaishoitajan kuormittamisen riskitekijöiden tunnistamisessa. Omaishoitajan tuen tarpeen arvioinnissa käytetään COPE-indeksiä, jonka avulla arvioidaan omasta hoitavan henkilön tuen tarvetta ja kuormittumista.	Tuotetaan soite-keskuksen ikäneuvolassa tai muuna avustajana	Osa omaishoidon tuen kokonaisuutta; hyvinvointi- ja terveystarkastukset tuottaa soite-keskus	Sopimusomaisoitajille yksilöllisen suunnitelman mukaan tai vähintään kolmen vuoden välein. Voidaan toteuttaa myös osana hoitajan sopivuuden arvioimista.	700	Maakunnan liikelaitoksen palveluohjauksikkö / omais- ja perhehoidon keskus	Maakunnan liikelaitoksen palveluohjauksikkö / omais- ja perhehoidon keskus					
Kotona asumista tukevat palvelut													
Kotihoito	Kotihoidon palvelujen järjestämisen tavoitteena on osaltaan vahvistaa kansalaisten luottamusta ja mahdollisuuksia kotona pärjäämiseen myös toimintakykyä ja terveyden heikentyessä sekä ylläpitävissä elämäntilanteiden muutoksissa. Kotihoidon palveluilla tarkoitetaan kotona asumista tukevia kotiin järjestettäviä sosiaali- ja terveyspalveluja. Ne sisältävät asiakkaan yksilöllisten tarpeiden mukaisesti apua, hoivaa ja hoitoa, kuntoutusta sekä ohjausta, ja niiden tavoitteena on tukea moniammatillisesti asiakkaan omia voimavaroja ja toimintakykyä Kotihoito toteutetaan sosiaali- ja terveysalan ammattihenkilöiden kotikäynninä ja/tai etäkäynninä teknisten yhteydenpitovälineiden välityksellä. Kotihoitoa tuetaan koko maakunnan alueella ympärivuorokautisesti 24/7 periaatteella. Kotiutuminen sairaalahoidosta on mahdollista seitsemän päivänä viikossa. Kotihoito käsittää sekä sosiaalihuoltolain mukaisen kotipalvelun ja kotihoidon sekä terveydenhuoltolain mukaisen kotsairanhoidon. Kotihoidon käynnit ja eri tukimuodot : kotihoidon tukipalvelut; tilapäinen kotihoito; säännöllinen kotihoito. Myös ns tavallinen palveluasuminen tai senioriasuminen toteutetaan kotihoidon keinoin.	<ul style="list-style-type: none"> • Palvelun riittävyys, mitä mitataan asiakkaan omalla kokemuksella saamansa avun ja ajan riittävyydestä • Kotihoidon jatkuvuus, mitä mitataan vastuuhuoltajan olemassaololla, työntekijöiden vaihtuvuudella sekä sovittujen aikataulujen noudattamisella • Työntekijän ammatti- ja vuorovaikutustaidot, mitä mitataan asiakkaan kokemuksilla omasta kohtelustaan, työntekijöiden ystävällisyydestä, rehellisyydestä ja luottavuudesta sekä työntekijöiden ammattitaidosta • Asiakas- työntekijäsuhteen laatu, mitä mitataan asiakkaan kokemuksella suhteen luottamuksellisuudesta ja empattisuudesta • Asiakaan itsenäistyminen ja autonomia, mitä mitataan asiakkaan kokemuksella palvelusopimusten pitävyydestä, riittävä tiedon saamista ja mahdollisuudesta vaikuttaa päätöksiin • Asiakaan preferensseihin vastaaminen, mitä mitataan asiakkaan näkemyksellä omasta ja kotinsa tilisteydestä, mahdollisuudella pukeutua haluamallaan tavalla ja saada maittavaa ruokaa • Kotona asumisen turvallisuus, mitä mitataan tarvittavien kodin muutosten ja turvallisuusteknologian saatavuutena sekä asiakkaan kokemuksen omasta turvallisuudestaan • Palvelutyytyväisyys, mitä mitataan asiakkaan tyytyväisyytenä samaansa kotihoitoon, asiakkaan valmiudella suostella palvelua muille kotona asuunsaessa tukea tarvitseville sekä asiakkaan esittämille parannusehdotuksilla 	Kotihoito on lähipalvelu, palvelu toteutetaan asiakkaan kotona kotikäynninä. Saavutettavuuden varmistamiseksi hyödynnetään myös teknologiaa, asiakkaan voimien seuranta ja asiakaskontakti voidaan toteuttaa myös etäkäynninä tekniikan yhteydenpito välineen välityksellä. Keski-Suomen kotihoito on 24/7 palvelu. Palvelukuntoon jääneet aloittamaan uuden asiakkaan palvelut viimeistään kahden arkipäivän sisällä palvelupäätöksestä. Asiakkaana jo olevan muuttaneeseen palvelutarkastukseen vastataan viipymättä. Kotihoitoa tuotetaan asiakasasetilla, henkilökohtaisella budjetilla ja maakunnan liikelaitoksen omana toimintana	Kun kotihoito onnistuu tehtävässään, kotihoidon asiakkaan kotona kotikäynninä. Saavutettavuuden varmistamiseksi hyödynnetään myös teknologiaa, asiakkaan voimien seuranta ja asiakaskontakti voidaan toteuttaa myös etäkäynninä tekniikan yhteydenpito välineen välityksellä. Keski-Suomen kotihoito on 24/7 palvelu. Palvelukuntoon jääneet aloittamaan uuden asiakkaan palvelut viimeistään kahden arkipäivän sisällä palvelupäätöksestä. Asiakkaana jo olevan muuttaneeseen palvelutarkastukseen vastataan viipymättä. Kotihoitoa tuotetaan asiakasasetilla, henkilökohtaisella budjetilla ja maakunnan liikelaitoksen omana toimintana	Kotihoidon asiakkaita voivat olla henkilöt, jotka tarvitsevat tukea kotona asumiseen ja arjessa pärjäämiseen muun muassa alenteuneen toimintakyvyn, pitkäaikaissairauksien, vamman, kehitysvamman tai muistisairauksen vuoksi. Asiakkaan ikä ei ole kotihoidon palvelujen piiriin oikeuttava tai rajaava tekijä. Palvelujen järjestämisen lähtökohdanta on asiakkaiden tasavertainen ja oikeudenmukainen kohtelu.	5000 (säännöllinen 4200; tilapäinen 800)	Tilapäisen kotihoidon osalta soite-keskus; säännöllisen kotihoidon palvelujen piiriin tullaan kurtoututtavan arviointijakson kautta	Maakunnan liikelaitoksen asiakasohjaus				x	
Tilapäinen kotihoito	Tilapäinen kotihoito on määräaikaista, (noin 4 viikkoa) toimintakykyä tukevaa hoitoa ja toimintaa, jolla tuetaan asiakkaan tarpeen mukaisesti senhetkistä toimintakykyä ja hyvinvointia.	Kuten edellä kotihoito	Kuten edellä kotihoito	Tilapäisestä kotihoito tulee kyseeseen akuuteissa tilanteissa, esim toipilasvaiheessa leikkaukshoidon jälkeen tai tukitoimena akuutissa kriisitilanteissa.	Tilapäinen kotihoito voidaan myöntää enintään neljäksi viikoksi • henkilöille, jotka toimintakyky on tilapäisesti heikentynyt tai hoidon tarve on tilapäinen ja hoidon toteuttaminen vaatii sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöstön osaamista, eikä asiakas pysty itse hakeutumaan avoterveydenhuollon palveluihin käyttämällä julkista liikennettä tai taksoipalveluja • henkilöille, joka kotiutuun sairaalasta ja tarvitsee tukea toipilasvaiheessa • sairaalahoidossa tai lyhytaikaisella hoitajaksolla olevalle asiakkaalle kotikäynninä	800	Palvelutarpeen arvio ja tilapäisen kotihoidon myöntää maakunnan liikelaitoksen asiakasohjauksikkö	Maakunnan liikelaitoksen asiakasohjauksikkö				x palvelutarpeen arviointi; palvelupäätös; maksupäätös	
Säännöllinen kotihoito	Kuten edellä kotihoito; pitkäaikainen hoidon tarve (yli neljä viikkoa); vaihtuva hoidon tarve	Kuten edellä kotihoito	Kuten edellä kotihoito	Säännöllisen kotihoidon palvelutarpeen arvio ja palvelupäätökseen tekee maakunnan liikelaitoksen palveluohjauksiksen viranhaltija. Säännöllisen kotihoidon asiakkaan asiakassuunnitelmasta ja sen toteutumisesta vastaa maakunnan liikelaitos.	Säännöllisen kotihoidon palvelut voidaan myöntää kun • omaisten ja muiden palvelujärjestelmien auttamistoimet on selvitetty ja asiakkaan palvelu/hoidon tarve on toivotavaa tai useita kertoja viikossa ja hoidon toteuttaminen edellyttää sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöstön osaamista • jos henkilö on omaishoidon tuen piirissä ja kotihoito tukee omaishoitajan jakamista • asiakkaalle voidaan taata tarvittavan tuen avulla inhimillinen ja turvallinen kotona pärjääminen • asiakas sitoutuu yhdessä laadittuun asiakassuunnitelmaan (muistisairaalalle asiakkaalla omainen/läheinen tai edunvalvoja) • saattohoidon tukena • kotihoidon palvelut ovat osana tarkoituksenmukaisia kohdennettuja toimenpiteitä riskiryhmille. Riskin vaikuttamalla voidaan estää tai vähentää palvelujen tarvetta	4200	Säännöllisen kotihoidon palvelutarpeen arvio maakunnan liikelaitoksen palveluohjauksiksen viranhaltija; maakunnan liikelaitos vastaa asiakassuunnitelmasta ja maakunnan liikelaitos vastaa asiakkaan palvelujen yhteensovittamisesta myös suoran valinnan palvelujen osalta, kun asiakas saa maakunnan liikelaitoksen tuotantovastuulla olevia palveluja.	Säännöllisen kotihoidon palvelusta päättää maakunnan liikelaitoksen palveluohjauksikkö				x palvelutarpeen arviointi; palvelupäätös; maksupäätös	
Kuntoutumisen tukeminen, toimintakyvyn ylläpitäminen	Kuntoutumisen tukeminen ja toimintakyvyn ylläpitämisen tavoitteena on tukea ja edistää liikumis- ja toimintakykyä, itsenäistä selviytymistä, omatoimisuutta ja elämänhallintaa hyvinvointiin ja mielekkään elämän edellyttävien parantamiseksi. Ihminen nähdään aktiivisena toimijana. Perustana ovat kuntoutujan ja hänen lähiympäristönsä voimavarat ja niiden hyödyntäminen. Mitä enemmän ihminen käyttää voimavarojaan, sitä motivoituneemman hän positiivisesti kuntoutumisensa hyväksi ja arjessa pärjäämiseksi. Kuntoututtavan työtehtävien käsite korostaa jokaisen arkipäivän tilanteen toteuttamista asiakkaan toimintakyvyn ja voimavarat huomioon ottaen tavalla. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että asiakas tekee itse kaiken sen mihin pystyy työntekijän toimissa läsnäolon ohjauksena ja asiakkaan motiivoina. Käynnillä toteutetaan asiakkaan tarpeeseen perustuvaa hoivaa kuntouttavalla työotteella ja voi sisältää muistelu, liikuntaa, ulkoilua, lehtienlukua, aktiivointia jne. Tehävät, käynnit ja palvelun tavoitteet on määritelty asiakassuunnitelmassa.	Kuntoutumista edistävän työtavan tavoitteena on parantaa asiakkaiden elämänhallintaa ja tukea asiakkaan omia voimavaroja selviytyä arjessa. Työtapa perustuu asiakkaan ja työntekijän yhteiseen työskentelyyn, jossa rohkaistaan asiakasta päättämään asioistaan ja yhdessä saamaan aikaan muutoksia asiakkaan elämäntilanteesta ja toimintaedellytyksistä vahvistamalla hänen omaa toimintakykyään ja vastuunottoaan. Työssä käytetään erilaisia selviytymistä ja elämänhallintaa edistäviä tai asiakkaan omatoimisuutta tukevia työtapoja. Riskiään henkilön kanssa voidaan esimerkiksi yhdessä valmistaa aterioita, käydä ostoksilla hakemassa siihen tarvittavat aineet ja tehdä yhdessä muitakin asiakkaan itsensä esille nostamia asioita askareita, joissa asiakkaalla on vaikeuksia suorittaa, joko voimattomuuden tai taapainvoimakkaiden taikka muun syyn takia. Kuntoutumista edistää toiminta on olennainen osa kotihoidon ja ympärivuorokautista palvelua, jossa myös paljon apua ja tukea tarvitsevat asiakkaat hyötyvät säännöllisestä kuntouttavasta toimintatavasta. Kuntoutumista tukevia työtapoja kehitetään ja mallinetaan kukoistava kotihoidonhankkeissa	Tulee sisältyä kaikkeen kotihoitoon	Kuten kotihoidon asiakkaiden	Tulee olla sisältonä sekä tilapäisessä että säännöllisessä kotihoidossa	Kuten kotihoito	Kuten kotihoito	Kuten kotihoito					

<p>Perushoito ja hoiva sekä huolenpito</p>	<p>Asiakassuunnitelmassa huomioidaan kokonaisvaltaisesti yksilöllisesti asiakkaan tarve perushoidon, hoivan ja huolenpidon eri osa-alueisiin. Kotohoidon käynnellä varmistetaan asiakkaan riittävä ravitsemus, puhtaus ja hygienia, lääkähoidon toteutuminen, turvallisuuden tukeminen ja lääkityksessä avustaminen sekä arjen askareita tukeminen, mielekkään elämän turvaamisen ja sosiaalisten suhteiden huomioimisen.</p>	<p>Kuten edellä kotohoito</p>	<p>Kuten kotohoito</p>	<p>Asiakkaan kotona pärjäämisen tukeminen edellyttää Sote keskuksen ja palveluntuottajan tiivistä yhteistyötä lääkärin ja vastaanottopalveluiden sekä akuutti- ja perusterveydenhuollon osalta. Kotohoidon asiakkaalla saattaa olla tukenaan myös hyhytaikahoidon jaksot asunoyksiköissä, jolloin yhteistyön ja tiedonvälityksen palveluntuottajien välillä on toimittava moitteeton. Yhteisenä tavoitteena on mahdollistaa kotona asuminen.</p>	<p>Perushoidon ja hoivan tarve arvioidaan asiakkaan palvelutarpeen arvioinnin yhteydessä, ja sisältyy osaksi kotohoidon palvelua.</p>		<p>Liiikelaitoksen palveluohjaaja tekee palvelutarpeen arvioinnin palveluiden piiriin tultaessa ja palvelutarpeen olennaisesti muuttuessa. Palveluntuottajan nimeämä omahoitaja suorittaa jatkuvaa palvelutarpeen arviointia ja informoi liikelaitoksen palveluohjaajaa asiakkaan palvelutarpeen olennaisesti muuttuessa</p>	<p>Maakunnan liikelaitoksen asiakasohjaus</p>	<p>Sisältyy kotohoidon maksuun</p>				
<p>Sairauksien hoito ja huolenpito</p>	<p>Kotohoidon sairaanhoidollisia tehtäviä ovat mm: <ul style="list-style-type: none"> • lääkehoidon toteuttaminen ja seuranta • haavahoito, avanehoito • kateetri / kestopaketti • kivunhoito, terveydentilan seuranta ja arvio • toteutetun hoidon vaikutusten ja voimien seuranta • muistisairauksien alkututkimukset • suunivierinytteen otto, jos asiakas ei pääse terveydentilansa vuoksi julkisista kulkuneuvoista/taksilla näytteenottoaikaan, vienti lähimpään näytteen viestipaikkaan sekä informointi asiakkaasta tuloksista • turvillisen ja asanmukaisen lääkehoidon rinnalla myös lääkkeitöiden hoito mahdollisuuden mukaan </p>	<p>Kuten edellä kotohoito</p>	<p>Sairanhoidollista kotohoidon palvelua tarjotaan asuinpaikasta riippumatta kaikkialla maakunnan alueella käyntimäärät asiakkaan hoidon tarpeen mukaisesti.</p>	<p>Asiakkaan kotona pärjäämisen tukeminen edellyttää Sote keskuksen ja palveluntuottajan tiivistä yhteistyötä lääkärin ja vastaanottopalveluiden sekä akuutti- ja perusterveydenhuollon osalta. Kotohoidon asiakkaalla saattaa olla tukenaan myös hyhytaikahoidon jaksot asunoyksiköissä, jolloin yhteistyön ja tiedonvälityksen palveluntuottajien välillä on toimittava moitteeton. Yhteisenä tavoitteena on mahdollistaa kotona asuminen. Sairanhoidolliset tehtävät perustuvat hoitavan lääkärin antamiin ohjeisiin ja määräyksiin</p>	<p>Sairanhoidollisen palvelun tarve arvioidaan asiakkaan palvelutarpeen arvioinnin yhteydessä, ja sisältyy osaksi kotohoidon palvelua. Hoitavan lääkärin arvio kotisairaanhoidon tarpeesta</p>		<p>Liiikelaitoksen palveluohjaaja tekee palvelutarpeen arvioinnin palveluiden piiriin tultaessa ja palvelutarpeen olennaisesti muuttuessa. Palveluntuottajan nimeämä omahoitaja suorittaa jatkuvaa palvelutarpeen arviointia ja informoi liikelaitoksen palveluohjaajaa asiakkaan palvelutarpeen olennaisesti muuttuessa</p>	<p>Liiikelaitoksen palveluohjaaja</p>	<p>Tulosisännäinen tai kertamaksuperustainen.</p>		<p>Palvelu- ja maksupäätökset.</p>		
<p>Arjen apu, kodinhoito ja puhtaanapito</p>	<p>Kotohoito varmistaa asiakkaan kodin siisteyden ja ohjaa hankkimaan siihen apua tarvittaessa. Kodinhoidolliset tehtävät tehdään yhdessä asiakkaan kanssa huomioiden toimintakykyä edistävää ja ylläpitävää työtä ja asiakkaan voimavarat osallistumiseen. Kotohoidon ja omaisten ja läheisten osallistumista kodinhoidollisiin tehtäviin sovitaan asiakassuunnitelmassa. Kotohoidon tehtäviin ei sisälly viikkosiivous tai vierailijoiden jäljen siivoaminen. Kotohoito huolehtii käynnellä seuraavista asioista, jos asiakkaan omat voimavarat eivät riitä: astioiden tiskaaminen; keittiön pöydän/tasojen siistiminen; irtoroskien ja tahrerien poistaminen lattialta, roskapusin vieminen; jääkaapin siistiminen, varhjojen ruokien poistaminen; vuodevaatteiden vaihtaminen tarvittaessa tai vähintään 2-3k eli ei sitä ole ja liitetty yksityisen palveluntuottajan tekemään siivoukseen; wc:n siistiminen; maaseutualueilla kodin lämmittäminen (mikälä muita järjestämistäpoja ei ole käytettävissä), puunkanto, vedenkanto ja ikkunan kojien tyhjentäminen</p>	<p>Toimet tehdään yhteistyössä asiakkaan kanssa huomioiden kuntoutumista edistävää työtä ja asiakkaan oma osallistuminen tehtävien suorittamiseen mahdollisuuksiensa mukaan.</p>	<p>Sisältyy säännölliseen kotohoitoon.</p>	<p>Sisältyy säännölliseen kotohoidon asiakkaan palvelukokonaisuuteen; sosiaaliohjauksessa sekä kodinhoidon ja puhtaanapito palvelujen hankkimisessa esim kotitalousvahennyttä hydyntäen. Voi olla myös osana henkilökohtaista budjettia.</p>	<p>Kodinhoidon ja puhtaanapito tarve arvioidaan asiakkaan palvelutarpeen arvioinnin yhteydessä, ja sisältyy osaksi kotohoidon palvelua. Voi olla myös osa henkilökohtaista budjettia.</p>		<p>Liiikelaitoksen palveluohjaaja tekee palvelutarpeen arvioinnin palveluiden piiriin tultaessa ja palvelutarpeen olennaisesti muuttuessa. Palveluntuottajan nimeämä omahoitaja suorittaa jatkuvaa palvelutarpeen arviointia ja informoi liikelaitoksen palveluohjaajaa asiakkaan palvelutarpeen olennaisesti muuttuessa</p>	<p>Kotohoidon osana ja osana henkilökohtaista budjettia palvelun myöntää maakunnan liikelaitoksen palveluohjaajayksikkö</p>				<p>x, palvelutarpeen arviointi ja palvelupäätös</p>	
<p>Kauppa- ja asiointipalvelut</p>	<p>Pääsääntö on, että ruoka ja päivittäistavarat hoidetaan ensisijaisesti asiakkaan, hänen omaisten, lähipiiriin, yksityisen palveluntuottajan kaupapalvelun toimesta. Kotohoito toimittaa tarvittaessa puollitettua kaupapalvelua ja kauppa-asioita toimitetaan kotiin palveluntuottajan toimesta yhteisesti sovitusta paikasta.</p>		<p>Voidaan toteuttaa osana säännöllistä kotohoitoa; itsenäisenä tukipalveluna ei sisälly maakunnan järjestämisyksiköihin. Asiakasohjaajassa neuvotaan asiakasta kauppa- ja asiointipalvelujen hankkimiseen ja tarvittaessa kotitalousvahennyksen hakemiseen.</p>	<p>Voi toteutua osana säännöllisen kotohoidon sisältöä</p>	<p>Ensisijaisesti ohjataan asiakas hankkimaan/ostamaan palvelua omaisilta, yksityisiltä yms. (esim. kaupan kotinkuljetus), tarvittaessa asiakasta autetaan kaupallisten toimittamista kauppaan</p>		<p>Maakunnan liikelaitoksen palveluohjaus yksikkö</p>	<p>Maakunnan liikelaitoksen palveluohjausyksikkö</p>					
<p>Pyykkipalvelu</p>	<p>Kotohoito varmistaa, että asiakkaan vaatehuolto on järjestetty riittävällä tavalla. Asiakas sopii vaatehuollosta ensisijaisesti läheisensä tai yksityisen palvelun kanssa. Siilyt, mankelointi, vaatteiden käsin pesu, mattojen, verhojen yms. pesu eivät kuulu kotohoidon tehtäviin. Asiakkaan kanssa yhdessä voidaan käyttövaatteista koostuvat pyykki laittaa peseytymään asiakkaan omaan/taloyhtiön pesukoneeseen asiakkaan vastuulla asiakassuunnitelmassa suunniteltujen käyntien yhteydessä.</p>		<p>Voidaan toteuttaa osana säännöllistä kotohoitoa; itsenäisenä tukipalveluna ei sisälly maakunnan järjestämisyksiköihin. Tien avua ennaltaehkäidään raskampien palveluiden piiriin siirtymistä. Palvelua on mahdollista saada ma. kerran viikossa tai neijä kertaa kuukaudessa Maksimikaikalla kerralla on 8 tuntia.</p>	<p>Voi toteutua osana säännöllisen kotohoidon sisältöä</p>	<p>Asiakas itse, hänen omaisensa tai yksityinen palveluntuottaja eivät siihen pyyty tai pesulapalvelut eivät ole mahdollisia.</p>		<p>Maakunnan liikelaitoksen palveluohjaus yksikkö</p>	<p>Maakunnan liikelaitoksen palveluohjausyksikkö</p>					
<p>Omaishoidon virkistysvapaa</p>	<p>Palvelu on omaishoitajille tarkoitettu tukipalvelu. Tavoitteena on tukea omaishoitajan jaksamista ja parantaa/ylläpitää heidän toimintakykyä. Palvelulla autetaan omaista saamaan omaishoitajaisa mainittua virkistysvapaa. Lainsäädäntöperusta laki omaishoidon tuesta 4§ ja sosiaalihuoltolain 27 b §. Palvelua antavat hoitajat työskentelevät itsenäisesti ja vastuullisesti hoidettavan kotona. Omaishoitajan ja hoidettavan kanssa käydään läpi työn lähtökohdat ja periaatteet. Palvelu ei ole kotohoidon korvaaja, palvelua ei voi käyttää kotohoidon tarpeeseen. Palvelulla ei korvata lakisääteistä vapaa-aikaa.</p>	<p>Kuten edellä kotohoito</p>	<p>Järjestetään omaishoitajan jaksamisen tukemiseksi erityisesti paljon tukea tarvitsevien asiakkaiden omaishoitajille. Tien avua ennaltaehkäidään raskampien palveluiden piiriin siirtymistä. Palvelua on mahdollista saada ma. kerran viikossa tai neijä kertaa kuukaudessa Maksimikaikalla kerralla on 8 tuntia.</p>	<p>Sopimusomahoitajien tuki; myös Sosiaalihuoltolain 27 b §:n mukainen vapaa omaistaan tai läheistään hoitavalle henkilölle</p>	<p>Edellyttää omaishoidon toimeksiantosopimusta, mutta harkinnan varaisesti Sosiaalihuoltolain 27 b §:n mukainen vapaa omaistaan tai läheistään hoitavalle henkilölle</p>		<p>Maakunnan liikelaitoksen palveluohjausyksikkö / omais- ja perhehoidon keskus</p>	<p>Maakunnan liikelaitoksen palveluohjausyksikkö / omais- ja perhehoidon keskus</p>				<p>x, palvelutarpeen arviointi ja palvelupäätös</p>	
<p>Kotona asumista tukevat tukipalvelut</p>													
<p>Kuntouttava päivätoiminta</p>	<p>Palvelun tarkoituksena on asiakkaan sosiaalisen, fyysisen, kognitiivisen tai psyykkisen toimintakyvyn tukeminen ennaltaehkäisevästi ja kuntouttaen. Päiväkeskuspalvelu koostuu kuntoutuksesta, hoidosta, tukipalveluista, ohjatussa toiminnassa ja sosiaalisesta kanssakäymisestä. Päivätoiminta tukee asiakkaan hyvinvointia, terveyttä, toimintakykyä, itsenäistä suoriutumista ja osallisuutta. Päivätoiminnalla voidaan tukea myös omaishoitajan jaksamista. Palvelu sisältää mahdollisuuden osallistua ruokailuun, saunomiseen ja lisäksi elämäntilanteen kartoitusta, ohjausta, tukea, aktiiviteetteja ja sosiaalisia kontakteja. Myös tarvittaessa kuljetus päivätoimintaan sisältyy palveluun.</p>	<p>Palvelua saatavilla 1-2 x /viikko, mahdollisuus asiakaskuljetukseen, jolloin asiakkaalla yksilöllinen asiakassuunnitelma, jonka avulla toimintakyky vahvistetaan. Päivätoiminnan tavoite on ylläpitää asiakkaan fyysistä, psyykkistä, sosiaalista ja kognitiivista toimintakykyä sekä antaa tarmoa ja vireyttä asua mahdollisimman pitkään omassa kodissaan. Kuntouttavassa päiväkeskuksessa henkilöstöllä tulee olla kuntoutusosaamista ja kykyä vastata asiakkaan fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen kuntoutumisen tarpeisiin. Myös muistikuntoutusosaaminen on välttämätöntä. Päiväkeskuksessa tulee olla asiakkaiden käyttöön soveltuvia kuntosal- ja liikuntavälineitä sekä- tiloja sekä ohjausta näiden käyttöön. Päiväkeskuksessa vastataan myös asiakkaan hoidollisiin palvelutarpeisiin sekä annetaan ohjausta ja neuvontaa.</p>	<p>Enintään 45-60 minuutin ajomatkan päällä asiakkaan kotona. Päivätoimintaan tullaan palveluohjauksen kautta. Päivätoiminnan käynnistämiseen vaikuttaa asiakkaan asuinpaikan, mikäli hän tarvitsee kuljetusta.</p>	<p>Kuntouttava päivätoiminta on osa asiakkaan palvelukokonaisuutta. Vielä ilman säännöllisiä palveluja kotona asuville päivätoiminta voi olla tarkoituksenmukainen tuki toimintakyvyn ja itsenäisen selviytymisen edistämiseksi. Päivätoiminta voi olla osa kotohoidon piiriin olevan asiakkaan asiakassuunnitelmaa. Päivätoiminnassa voidaan toteuttaa asiakkaan kuntoutussuunnitelmaa. Kotona yksin asuville päivätoiminta antaa myös sosiaalisen kanssa käymisen, virkistyksen ja itsensä toteuttamisen mahdollisuuksia. Päivätoimintaan voidaan tukea myös omaishoitajan yhtytäkäisiä virkistysvapaita tai lakisääteisen vapaan alkaisen hoidettavan hoidon osasuorokautista toteuttamista.</p>	<p>2800</p>	<p>Maakunnan liikelaitoksen asiakasohjaus</p>	<p>Maakunnan liikelaitoksen asiakasohjaus</p>					<p>x palvelunmyöntäminen</p>	
<p>Turvapalvelut</p>	<p>Turvapuhelinpalvelu, ja siihen liittyvät lisälaitteet, esim. kulumalvonta, asiakkaan oven asennettuna. Turvalaite ohjelmoidaan ja viestään asiakkaan luokse kotiin. Käyntiin sisältyy käytön opetus ja laitteeseen perehdyttäminen. Häilytys yhdistyy omaisen tai turvakeskuksen numeroon, josta otetaan yhteyttä asiakaskohtaisesti sovitun toimijan, joka tekee kotikäynnin, mikäli tarvetta ei voida hoitaa puhelimen välityksellä. Asiakkaalle voidaan asentaa hänen suostumuksellaan myös terveysteknologiaa kotona asuminen tueksi. Teknologia voi sisältää liikutunnistimia, patja-antureita ja terveydentilaa ja lääkkeitä seuravia turvarannekkeita asiakkaan tarpeen mukaisesti. Asiakkaan elintiloinnintamukset siirtyvät palveluntuottajalle, jolla on käytössään älyteknologiaa, joka havaitsee asiakkaan voimien muutokset. Terveystilasta seurattavia asioita voivat olla mm. syke, uniryhti, hengitys, lääkkeitä. Tähtäyksessä, joihin on tarvetta asiakkaan voimissa tapahtuneista muutoksista sairaanhoitaja lääkäriyksi analysoi voimissa tapahtuneet muutokset ja informoi muutoksista sovitua tahoa asiakasta, omaista tai kotohoidon toimijaa.</p>	<p>Kuten edellä kotohoito. Turvalaitteet ja etäteknologia ovat varmennettuja ja laitteiden toimivuus testataan säännöllisesti.</p>	<p>Myönnetään asiakasohjauksen arvioimana asiakkaalle, jolla on muistamattomuutta, turvattomuutta, kaatumisriskiä ja mahdollista ennakointia auttavat turvavälineitä.</p>	<p>Turvapuhelinpalvelun ja turva-ajuttajakäynnin on toimittava suamattomasti yhteen, jolla varmistetaan asiakkaan kotona asuminen turvallisuus. Kotona asuvin tukipalvelu</p>	<p>Turvapalvelu voidaan myöntää henkilöille, joilla on joko kaatumisriski tai ekymyrisk; turvattomuuden tunnetta; epävakaa terveydentila; terveydelminen syy, joka realisoituessaan edellyttää toisen henkilön apua</p>		<p>Maakunnan liikelaitoksen palveluohjaus yksikkö</p>	<p>Maakunnan liikelaitoksen palveluohjausyksikkö</p>				<p>x palvelutarpeen arviointi ja palvelupäätös</p>	
<p>Ateriapalvelut</p>	<p>Kotiin kuljettua kymän /lmmän ateria tai ateria-automaattiteria</p>	<p>Ateriat sisältää lounaan, tuoreosan tai leikkaleen ja jälkiruuan. Ateriat ovat lämpimiä/ateriat toimitetaan jäädytettynä/ ateriat on saatavilla ateria-automaattista Ateriat ovat ravitsemusosuutuksen mukaisia.</p>	<p>Ateriat toimitetaan kotiin koko maakunnan alueella joka päivä, arkipäivisin, tai vilkon arkoissa</p>	<p>Kotona asuvin tukipalvelu</p>	<p>Ateriapalvelu voidaan myöntää, mikäli asiakas ei pysty läikumaan kodin ulkopuolella esimerkiksi tehokkaan ruokastoksia tai aterioidukseen palvelukeskuksessa) tai valmistamaan aterioita; asiakas tarvitsee ohjausta ruokailussa ja ravitsemustilan seurannassa; asiakkaalla on erityisruokavali ja hän ei pysty itse valmistamaan erityisruokavaliaterioita</p>		<p>Maakunnan liikelaitoksen palveluohjaus yksikkö</p>	<p>Maakunnan liikelaitoksen palveluohjausyksikkö</p>				<p>x palvelutarpeen arviointi ja palvelupäätös</p>	

Saattajapalvelu	Kotihoidon asiakkaalle tilannekohtaisesti arvioituna järjestää saattajapalvelu esim lääkärikäyntiin, mikäli taksin saattaja-apu ei ole riittävä. Asiakkaan kanssa palvelussa käytetään taksia tai julkista liikennettä, jonka asiakas maksaa.	Yksilöllinen harkinnan mukaan, jos saattaja-apu ei saata omaisilta, läheisiltä tai vapaaehtoiselta eikä taksin saattoapua ole riittävä	Kotona asuvan tukipalvelu	Saattajaa tarvitaan välttämättä asianturjan (esim. lääkärin) luona, ei omaisia/vapaaehtoisia työntekijöitä käytettävissä, yksilöllinen harkinta.		Maakunnan liikelaitoksen palveluohjaus yksikkö	Maakunnan liikelaitoksen palveluohjausyksikkö								
Kylvetyspalvelu	Asiakkaan kylvettäminen oman kodin ulkopuolella esim. asumisyksikössä tai päiväkeskuksessa. Kodin ulkopuolisen kylvetyksen tarpeen saattaa aiheuttaa kodissa olevat esteet tai puutteelliset peseytymisratat. Kylvetyks voi sisältää myös kuljetuksen.	Pääsääntöisesti lähimmäs päivateoiminnan yksikössä	Kotona asuvan tukipalvelu	Kylvetyspalvelu voidaan myöntää, mikäli kodin pesu- / saunatilat ovat puutteelliset tai vaaralliset; kotona peseytymien ei onnistu avustajankaan turvin		Maakunnan liikelaitoksen palveluohjaus yksikkö	Maakunnan liikelaitoksen palveluohjausyksikkö								
Kuljetuspalvelu SHL	Sosiaalihuoltolain mukaisia kuljetuspalveluja järjestetään henkilöille, jotka eivät kykene itsenäisesti käyttämään julkista joukkoliikennettä sairauden, vamman tai muun vastaavanlaisen toimintakykyä alentavan syyn takia ja jolle liikkuminen tuki on tarpeen jatkaväliseen elämään kuuluvien asioiden hoitamiseksi.	Vain mikäli julkista liikennettä ml kutsu- ja palveluliikennettä ei ole mahdollisuutta käyttää toimintakyvyn alenemisen vuoksi.	Kotona asuvan tukipalvelu. Julkisen liikenteen käyttäminen ensi sijasta. Ei voi käyttää matkoihin, jotka korvataan sairausvakuutuslain perusteella. Ei voida myöntää mikäli asiakkaalla oikeus vammaisajoneuvolain mukaiseen kuljetuspalveluun.	Esteetön ja toimiva julkinen joukkoliikenne ml. kutsu- ja palveluliikenne on ensisijainen tapa järjestää kaikille soveltuva liikkuminen. Jos asiakkaan palvelutarpeeseen pystytään vastaamaan palveluliikenteellä, ei perustetta kuljetuspalveluun synny. Palvelun myöntämisen edellytyksenä on, että asiakkaan toimintakyky on alentunut sairauden, vamman tai muun vastaavanlaisen syyn vuoksi siinä määrin, ettei hänellä ole mahdollisuutta käyttää julkista liikennettä tai palveluliikennettä.		Maakunnan liikelaitoksen asiakasohjaus	Maakunnan liikelaitoksen asiakasohjaus								

Kotona tai kodinomaississa yksilöllisiä toteutettavat palvelut																	
Perhehoito	Perhehoito on maakunnan (kunnan tai kuntayhtymän) järjestämä palvelu, josta säädetään perhehoitolaissa (263/2015). Perhehoito tarkoittaa hoidon, kasvatuksen tain muun osa- tai ympärivuorokautisen huolenpidon järjestämistä perhehoitajan yksityksissä tai hoitettavan kotona toimeliasuutuuksella. Perhehoito voi olla pitkäaikaista, lyhytaikaista tai osavuorokautista.	Perhehoitossa kehitysvammaisilla ja ikäihmisillä on mahdollisuus saada kodinomaisesta hoitoa, hoiva ja huolenpito sekä läheisi ihmissuhteita. Perhehoito perustuu yksilölliseen asiakassuunnitelmaan. Perhehoiton tulee vastata ikäihmisen tarpeisiin ja edistää hänen perusturvallisuuttaan ja sosiaalisia suhteita. Ikäihmisen perhehoito voi olla jatkuvaa (pitkäaikaista), jolloin ikäihminen saa tarvitsemansa hoidon ja huolenpidon mahdollisesti vuosien ajan. Lyhytaikainen perhehoito antaa omaishoitajalle mahdollisuuden vapaa päivien pitämisen. Perhehoito sopii erityisesti ikäihmiselle, jonka toimintakykyä heikentää muistinvaihtava sairaus tai iän tuoma hauraus tai turvattomuuden tunne.	Perhehoitoon palvelua järjestetään tasavertaisesti koko maakunnan alueella (lähipalveluna). Tavoitteena ikäihmisen pitkäaikaisen perhehoiton lisäksi, mikä edellyttää saatavuuden osalta sitä, että maakunnassa on riittävästi ennakkovalmiina olevia perheitä.	Perhehoitossa oleva asiakas saa tarvitsemansa perustason sosiaali- ja terveyspalvelut valitsemastaan sote-keskuksesta ja valitsemastaan suunhoidon yksiköstä. Erityistason palveluita vastaa maakunnan liikelaitos. Maakuntaan perustetaan maakunnan liikelaitoksen omais- ja perhehoiton keskuksia, jotka vastaavat muun ohella omais- ja perhehoitajien ja heidän sijaitensa rekrytoinnista sekä omais- ja perhehoitajien valmennuksen ja muun koulutuksen järjestämisestä.	perhehoiton tarvetta arvioidaan yksilöllisesti yhteistyössä henkilön ja hänen läheistensä kanssa, päätöksen tukena käytetään toimintakykytietareita sekä yksilöllistä harkintaa. Perhehoito on ensisijainen vaihtoehto omaishoidon vapaiden toteutukseen sekä kehitysvammaisilla että ikäihmisillä.		Liikelaitoksen asiakasohjausyksikkö ja sen yhteydessä toimiva omais- ja perhehoiton keskus	Liikelaitoksen palveluohjausyksikkö ja sen yhteydessä toimiva omais- ja perhehoiton keskus							X Palvelupäätös, maksupäätös		
Omaishoidontuki	Omaishoidolla tarkoitetaan vanhuksen, vammaisen tai sairaan henkilön hoidon ja huolenpidon järjestämistä kotiloissa omaisen tai muun hoitettavalle läheisen henkilön avulla. Omaishoidon tuki on määrärahasidonnainen sosiaalipalvelu, jonka myöntäminen perustuu maakunnan harkintaan. Omaishoidon tuki on kokonaisuus, joka muodostuu hoitettavalle annettavista tarvittavista palveluista sekä omaishoitajalle annettavasta hoitopalkkiosta, vapaasta ja omaishoitoa tukevista palveluista. Omaishoidon tuki maksetaan alustavasti varatun määrärahan puitteissa ja kohdennetaan ennen hoitoa ja huolenpitoa tarvitsville.	Asiakkaan ja omaisen kanssa laaditaan asiakkaan palvelutarpeen turvaamiseksi ja omaisen jaksamisen tukemiseksi palvelusuunnitelma. Sopimuksessa kuvataan asiakkaan toimintakyky ja tuen tarve, sovitetaan tarvittavista muista palveluista virkistysohjelmaa. Lisäksi sovitetaan säännöllisestä yhteydenpidosta palveluita myöntävän tahon ja asiakkaan välillä. Myös omaishoitajan tukemiseksi palvelut määriteltävä ja sovitava. Hoitajan terveys ja toimintakyky vastaavat omaishoidon asettamia vaatimuksia. Omaishoito yhdessä muiden tarvittavien sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden kanssa on hoitettavan hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden kannalta riittävä; Hoitettavan koti on terveydellisesti ja muilta osuuteiltaan siellä annettavalle hoidolle sopiva; Tuen myöntämisen arvioidaan olevan hoitettavan edun mukaista.	Koko maakunnan alueella. Hoitettavan omaisen tai muu hoitettavalle läheinen henkilö on valmis palveluiden avulla. Omaishoidon tuki on määrärahasidonnainen etuisuus	Omaishoidossa oleva asiakas saa tarvitsemansa perustason sosiaali- ja terveyspalvelut valitsemastaan sote-keskuksesta ja valitsemastaan suunhoidon yksiköstä. Erityistason palveluita vastaa maakunnan liikelaitos. Maakuntaan perustetaan maakunnan liikelaitoksen omais- ja perhehoiton keskuksia, jotka vastaavat muun ohella omais- ja perhehoitajien ja heidän sijaitensa rekrytoinnista sekä omais- ja perhehoitajien valmennuksen ja muun koulutuksen järjestämisestä.	Omaishoidon tuen kriteerit ja palkkiot yhteinäistetään maakunnassa		2100	Liikelaitoksen palveluohjausyksikkö ja sen yhteydessä toimiva omais- ja perhehoiton keskus	Liikelaitoksen palveluohjausyksikkö ja sen yhteydessä toimiva omais- ja perhehoiton keskus	Omaishoidosta ei peritä asiakasmaksua; omaishoitoa tukevista palveluista voidaan perii asiakasmakslun tai maakunnan määräämä maku						X Palvelupäätös, asiakassuunnitelma	
Lyhytaikainen asumispalvelu/jaksokoito kotona asuminen tueksi	Lyhytaikaisella jaksolla asumispalveluissa tuetaan asiakkaan kotona pärjäämistä mahdollistamalla asuminen ja osallistuminen toimintakykyä ylläpitämään toimintaan. Jaksogen pituuteen vaikuttaa asiakkaan tarve, mutta ne toteutuvat yleensä noin 1-2 viikon jaksossa. Lyhytaikaishoitona voidaan toteuttaa arviointijaksokoja, kuntouttavia lyhytaikaishoitajaksokoja/ intervallihoidon, omaishoidon lomituksia sekä satunnaisia kriisihoidon tai paikkaa odottavien hoitajaksokoja. Tarkoitetaan myös tilapäistä, akuutteihin kriisitilanteisiin perustuvaa lyhytaikaista ympärivuorokautista hoitoa tehostetussa palveluasumisessa ja lähtöhoitossa. Akuuttitilanne ratkaistaan välittömästi seuraavana arkipäivänä. Palvelu sisältää seuraavat palvelut: kuntouttava hoito ja huolenpito, hygieniasta huolehtiminen, ruokailun järjestäminen, silvius, pyykkähuolto ym. kodinhoidolliset työt, lääkehoito, turvapalvelut, asiointipalvelut, virkistyminen. Omaisia kannustetaan osallistumaan hoidon ja kuntoutuksen toteutukseen. Asiakkaille taataan päivittäin mahdollisuus ukkoluun, kunnon ylläpito, seurustelu ja virkistytymisen toteutuvat osana hoitoa.	Säännöllisissä jaksossa toteutettava lyhytaikaishoito, hoiva ja kuntoutus perustuvat yhdessä asiakkaan kanssa laadittuun asiakassuunnitelmaan. Toteutetaan palveluasuminen yksikössä, jotka on rakennettu tarvetta varten. Hoitohenkilökunta (toteutunut mitoitus 0,5) on paikalla ympäri vuorokauden. Omaisia kannustetaan osallistumaan hoidon toteutukseen. Kuntouttavan hoidon lähtökohtana ovat asiakkaan yksilölliset tarpeet, jotka kirjataan asiakassuunnitelmaan. Asiakasta rohkaistaan toimimaan mahdollisimman pitkälle itsenäisesti. Asiakkaille taataan mahdollisuus ukkoluun, kunnon ylläpito, seurustelu ja virkistytymisen toteutuvat osana hoitoa. Palvelun tuottajilta edellytetään omavalvontasuunnitelmaa, josta ilmenee yksikön laadunvalvonnan periaatteet ja erityisesti asiakkaan kohtaamista, osallistumista, hyvinvointia ja hyvään elämään tukevat toimintamallit.	Asumispalvelupaikka tarjotaan enintään tunnin ajomatkan päästä kotoa.	Lyhytaikainen asumispalvelu / jaksokoito on osa kotona asuminen asiakassuunnitelmaa. Asiakas perustaan sosiaali- ja terveyspalvelut valitsemastaan sote-keskuksesta ja suunhoidon yksiköstä ja erityistason palvelut maakunnan liikelaitokselta.	Palvelun myöntäminen edellyttää, että asiakas tarvitsee säännöllisesti / jatkuvuutisesti apua päivittäisissä toiminnoissa. Myöntämisen perusteena lisäksi (johdetaan yhden perusteen alla olevista tulee täytyä): asiakkaan kotona asumista heikentää tilapäisesti toimintakyvyn lasku, eikä hänellä ole tarvetta sairaalahoitoon; asiakas on jomahoidettava (lääkälaitteen vapaa, sopimus kunnan kanssa); asiakas asuu kotona läheisten antaman päivittäisen tuen turvin (ei sopimusta kunnan kanssa); asiakkaalla on äkillinen huolenpidon tarve omaishoitajan sairauttuta; asiakkaan ympärivuorokautisen hoidon tarvetta on syytä arvioida kodin ulkopuolella; asiakas tarvitsee kuntouttavaa toimintaa tai kuntouttavan arviointijaksogen (fyysinen, psyykinen, kognitiivinen, sosiaalinen) kodin ulkopuolella; asiakasta on kohdattanut äkillinen kriisitilanne kuten tulipalo asunnossa tai läheisväkivalan uhka		900	Maakunnan liikelaitoksen palveluohjausyksikkö	Liikelaitoksen palveluohjausyksikkö								X Palvelupäätös, asiakassuunnitelma, maksupäätös
Omaishoidon lomapaikka	Sitovassa omaishoitotilanteessa olevalla omaishoitajalla on oikeus viikittäin kolmeen vapavuorokautteen kauskaudessa (ns. lakisääteiset vapaat). Tämä oikeus silyy, vaikka hoitettava läheinen viettäisi kodin ulkopuolella osan vuorokaudesta (keskimäärin 5-7 h / arkipäivä). Vapapaivät voi pitää kuukausittain ta kerätä pidemmäksi jaksoksi. Myös sosiaalihuoltolain 276:n mukainen tilanne	kuten lyhytaikaishoito edellä	Omaishoidon lomapaikka enintään tunnin ajomatkan päästä kotoa.	Omaishoidossa oleva asiakas saa tarvitsemansa perustason sosiaali- ja terveyspalvelut valitsemastaan sote-keskuksesta ja valitsemastaan suunhoidon yksiköstä. Erityistason palveluita vastaa maakunnan liikelaitos. Maakuntaan perustetaan maakunnan liikelaitoksen omais- ja perhehoiton keskuksia, jotka vastaavat muun ohella omais- ja perhehoitajien ja heidän sijaitensa rekrytoinnista sekä omais- ja perhehoitajien valmennuksen ja muun koulutuksen järjestämisestä.	Myönnetty omaishoidon tuki tai sosiaalihuoltolain 276:n mukainen tilanne ja tarve asumisyksikössä järjestettävälle lomitukselle.	900	Liikelaitoksen palveluohjausyksikkö ja sen yhteydessä toimiva omais- ja perhehoiton keskus	Liikelaitos (palveluohjaus)								X Palvelupäätös, asiakassuunnitelma, maksupäätös	
Tehostettu palveluasuminen	Palvelu muodostuu asiakkaalle tarjottavasta kodinomaisesta, viihtyisästä ja asiakkaan henkilökohtaisia tarpeita vastaavasta asumisesta, siihen keskeisesti liittyvistä tukipalveluista ja kuntoutumista edistävästä hoidosta ja hoivasta. Palvelukokonaisuus edistää asiakkaan turvallista ja arvokasta elämää, tukee toimintamista elämää ja turvaa fyysisen, psyykkisen, sosiaalisen ja henkisen hyvinvoinnin sekä ja kuntoutumisen. Asiakasta aktivoidaan ja kannustetaan omatoimiseen ja itsenäiseen suorittamiseen huomioiden asiakkaan voimavarat. Palvelu sisältää seuraavat palvelut: kuntouttava hoito ja huolenpito, hygieniasta huolehtiminen, ruokailun järjestäminen, silvius, pyykkähuolto ym. kodinhoidolliset työt, lääkehoito, turvapalvelut, asiointipalvelut, virkistyminen.	Asumispalvelut järjestetään asukaslähtöisesti niin, että asunnot ovat asukaiden näköisiä, persoonallisia kotjeja. Kodit ovat tiloiltaan ja sijainniltaan sellaisia, että ne tukevat asukaiden toimintakyvyn ylläpitämistä ja vahvistumista, mahdollistavat puolisoiden yhdessä asumista sekä ystävien ja sukulaisten vierailuja ja kannustavat mutuoinkin asukkaita osallistumaan arkipäivittäisessä normaaliin arkeen... Ympärivuorokautinen palveluasuminen on yhteisöllistä asumista, pääosin yhdenhengen huoneissa. Hoitohenkilökunta (toteutunut mitoitus 0,5) on paikalla ympäri vuorokauden. Omaisia kannustetaan osallistumaan hoidon toteutukseen. Kuntouttavan hoidon lähtökohtana ovat asiakkaan yksilölliset tarpeet, jotka kirjataan asiakassuunnitelmaan. Asiakasta rohkaistaan toimimaan mahdollisimman pitkälle itsenäisesti. Asiakkaille taataan päivittäin mahdollisuus ukkoluun, kunnon ylläpito, seurustelu ja virkistytymisen toteutuvat osana hoitoa. Palvelun tuottajilta edellytetään omavalvontasuunnitelmaa, josta ilmenee yksikön laadunvalvonnan periaatteet ja erityisesti asiakkaan kohtaamista, osallistumista, hyvinvointia ja hyvään elämään tukevat toimintamallit.	Asumispalvelupaikka tarjotaan enintään tunnin ajomatkan päästä kotoa.	Asumispalvelupaikka tarjotaan viimeistään kolmen kuukauden kuluessa palvelupäätöksestä.	Kotiin annettavat palvelut ovat ensisijaisia suhteessa palveluihin, jotka edellyttävät muuttamista ja sisältävät sekä asumisen että palvelut. Tehostetun palveluasumisen asukas saa suoraanvalinnan sote-keskuksen palvelut esim lääkärin palvelut sekä suoran valinnan suunhoidon yksikön palvelut yksilöllisen asiakassuunnitelman mukaisesti sekä erityistason palvelut maakunnan liikelaitoksen tuottamana.	Ympärivuorokautinen hoito voidaan myöntää asiakkaille, jolla on huomattavasti heikentynyt fyysinen, psyykinen, kognitiivinen ja/ai sosiaalinen toimintakyky ja jatkuva ympärivuorokautinen palvelujen tarve toimintakyvyn kokonaisarvion perusteella. Asiakkaille on hoidon ja valvonnan tarvetta kaikissa päivittäisissä toiminnoissa useita kertoja vuorokauden aikana; jolle palvelua ei voida riittävällä tavalla järjestää kotin annettavien – ja tukipalvelujen turvin (mukaan lukien yöpartio- ja turva-uttajien käynnit); asiakas itse haluaa muuttaa tehostettuun palveluasumiseen tai moniammatillinen arviointitimi on todennut, ettei asiakas kykene itse ymmärtämään päätöksensä seurauksia ja kotiin jääminen vaarantaisi asiakkaan turvallisen hoidon toteutumisen. Myöntämiseen vaikuttavat asiakkaan toimintakyvyn lisäksi sosiaalinen verkosto, omistien ja läheisten mahdollisuudet osallistua asiakkaan hoitoon ja huolempitoon sekä mahdolliset omarahoitteiset palvelut.	2500	Maakunnan liikelaitoksen palveluohjausyksikkö	Maakunnan liikelaitoksen palveluohjausyksikkö	Tulosidonnainen maksu						X palvelunmyöntäminen, palvelumaksujen määrittäminen	

